

απόψεις

Η δυστοκία απόφασης για τον ενιαίο φόρο ακινήτων καταδεικνύει τις παθογένειες της πολιτικής και της κοινωνίας

Επί μήνες η πολιτική συζήτηση αφορά και αναφέρεται στον ενιαίο φόρο ακινήτων, για τη χρήση 2014. Δεκάδες προτάσεις, αντιπροτάσεις, βολιδοσκοπήσεις της κοινής γνώμης έχουν δει το φως της δημοσιότητας όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα. Η δυστοκία της Κυβέρνησης να εισηγηθεί νομοθετική ρύθμιση αποτυπώνει την κούραση του κοινωνικού συνόλου για την καταβολή φόρων επί της ακίνητης περιουσίας.

Η κούραση οφείλεται κυρίως στη βαριά ύφεση, στη μεγάλη ανεργία, στην πτώχευση της χώρας εν γένει. Όμως, δεν οφείλεται μόνο σε αυτούς τους παράγοντες, οι οποίοι ενέχονται για την ούτως ή άλλως κατάσταση έκτακτης οικονομικής ανάγκης που βρίσκεται η χώρα και η οποία οδήγησε στην κατ' ουσία απώλεια της εθνικής της κυριαρχίας και στον κίνδυνο κατάρρευσης της κρατικής της οργάνωσης.

Η κούραση οφείλεται και σε παθογενείς αδυναμίες, οι οποίες εντοπίζονται τόσο κατά την άσκηση κυβερνητικής πολιτικής, όσο και στην οργάνωση της εκτελεστικής εξουσίας. Αδυναμίες που ακόμη και σήμερα επιμένουμε να αγνοούμε, ή πάντως για τις οποίες η πολιτική, αλλά και η κοινωνία αρνείται να αναλάβει το πολιτικό και κοινωνικό κόστος περιορισμού τους.

Έτσι, μήνες παρακολουθούμε τις πιέσεις της Τρόικα, προκειμένου ο σχεδόν δημοτικός φόρος επί ακινήτων να βεβαιώνεται και εισπράττεται όχι από την κρατική εξουσία, αλλά από ιδιωτικούς φορείς και μάλιστα από παρόχους ενός από τα βασικότερα αγαθά, η παροχή του οποίου θεωρείται αυτονόητο κοινωνικό αγαθό στην Ευρώπη και το οποίο για τον δυτικό τουλάχιστον πολιτισμό συνιστά μέρος ενός ελάχιστου διαβίωσης, το οποίο πρέπει να παρέχει το κράτος πρόνοιας.

Γιατί επιμένει η Τρόικα το ειδικό τέλος ηλεκτροδοτούμενων χώρων να βεβαιώνεται και εισπράττεται από τη ΔΕΗ και τους λοιπούς παρόχους ηλεκτρικού ρεύματος; Μα για τον απλούστατο λόγο ότι είναι ο μόνος τρόπος πράγματι να εισπράττεται με αποτελεσματικό τρόπο. Μετά από τρία χρόνια παραμονής στην Ελλάδα, η Τρόικα έχει αντιληφθεί ότι ο φοροει-

σπρακτικός μηχανισμός στη χώρα είναι αναποτελεσματικός. Την αναποτελεσματικότητα αυτή έχουμε προφανώς αντιληφθεί και οι διαμένοντες στη χώρα φορολογούμενοι, καθώς και η πολιτική ηγεσία, σε σημείο μάλιστα το αναιρετικό δικαστήριο της χώρας να «υποχρεωθεί» να θεωρήσει ως συνταγματικά ανεκτή την παραχώρηση της βεβαιωτικής και εισπρακτικής κυριαρχικής κρατικής εξουσίας σε ιδιωτικούς φορείς, ως συνταγματικά ανεκτή ρύθμιση, λόγω του χρονικά περιορισμένου μέτρου και των έκτακτων οικονομικών συνθηκών.

Ενώ, όμως, όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι το κρίσιμο ζήτημα της είσπραξης δημοσίων εσόδων και περιορισμού της φοροδιαφυγής οφείλεται και στον τρόπο λειτουργίας του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, τίποτα σε αυτόν κατ' ουσία δεν αλλάζει. Και προφανώς, δεν αλλάζει διότι αφενός ο κοινωνικός ιστός βολεύεται με τον υπάρχοντα μηχανισμό και η πολιτική εξουσία βολεύεται να μην αναλαμβάνει το πολιτικό κόστος της ρήξης με το υφιστάμενο σύστημα.

Ο άλλος λόγος της κούρασης οφείλεται στο γεγονός ότι οι επιβληθέντες φόροι επί των ακινήτων, που αφορούν στις τρεις τελευταίες χρήσεις, έχουν χρησιμοποιήσει ως φορολογητέα βάση τις αντικειμενικές αξίες των ακινήτων, όπως αυτές έχουν προσδιορισθεί προ της κατάρρευσης της κτηματαγοράς και γενικότερα της Ελληνικής Οικονομίας.

Έτσι, δημιουργείται το παράδοξο αλλά και επώδυνο φαινόμενο να επιβάλλεται φόρος επί μη υπάρχουσας φοροδοτικής ικανότητας, τόσο διότι οι αξίες επί των οποίων υπολογίζεται αυτός είναι σημαντικά υπερτιμημένες σε σχέση με τις αγοραίες, όσο και διότι οι φορολογούμενοι κάτοχοι ακίνητης περιουσίας καταβάλλουν φόρο, χωρίς αντίστοιχα να έχουν έσοδο από τα ακίνητά τους. Σήμερα, κατά κανόνα, ο φορολογούμενος καλείται να καταβάλει φόρο για την κατοχή ακινήτου, ενώ αυτή η κατοχή δεν του έχει αποδώσει καρπό/έσοδο, κατά την οικεία χρήση. Άρα, ο φορολογούμενος, σήμερα, καταβάλει φόρο, από ανάλωση ή/ και εκποίηση κεφαλαίου του, χωρίς να μπορεί να το καλύψει από καρπό ή πρόσοδο αυτού. Επομένως, ο φορολογούμενος επιβαρύνεται πέρα και σημαντικά πάνω από τη φοροδοτική του ικανότητα.

Επιπρόσθετα, δε, και πάλι λόγω είτε ανικανότητας του φοροελεγκτικού μηχανισμού, είτε λόγω αδυναμίας της πολιτικής εξουσίας να φέρει το πολιτικό κόστος κατά τις προηγούμενες διαχειρίσεις, τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους, οι φορολογούμενοι βρεθήκαμε προ της οδυνηρής έκπληξης να βαρυνθούμε με φόρο ακίνητης περιουσίας τριών ετών και μάλιστα για το έτος 2013, με περιορισμό των δόσεων καταβολής του.

Είναι προφανές ότι η δυνατότητα της ελληνικής κοινωνίας να συμμορφωθεί στις φορολογικές αυτές υποχρεώσεις έχει πληγεί. Βαρύτερα, όμως, έχει πληγεί η επιθυμία φορολογικής συμμόρφωσης. Διότι, η κοινωνική συνείδηση έχει καταγράψει ότι η υπό κρίση φορολογία και ο τρόπος βεβαίωσής της κινείται πέρα από την υφιστάμενη φοροδοτική ικανότητα. Ο τρόπος και ο χρόνος επιβολής της είναι καταχρηστικός και άδικος, ενώ παράλληλα κανείς δεν αναλαμβάνει την κοινωνική και πολιτική ευθύνη γι' αυτό.

Ασπασία Μάλλιου